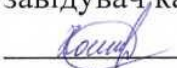

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
 доцент С.М. Хомовий
« 19 » 12 2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА, ЇЇ АНАЛІЗ Й АУДИТ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ
ПП «ГРАНПЛІТ»)

Виконав: Парнивода Сергій Васильович
прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Керівник: доцент Томілова-Яремчук Надія Олександрівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Білик Ольга Володимирівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

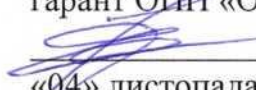
Я, Парнивода Сергій Васильович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую

гарант ОПІ «Облік і оподаткування»

 проф. І.В. Свиנוус

«04» листопада 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Парниводи Сергію Васильовичу

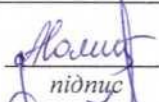
Тема: Формування системи облікової звітності підприємства, її аналіз й аудит (ПП «Гранплит»).

Перелік питань, що розробляються в роботі: теоретико-методичні аспекти формування облікової звітності підприємства; організація обліку та аналіз системи облікової звітності на ПП «Гранплит»; аудит та напрями удосконалення системи облікової звітності підприємства на ПП «Гранплит».

Вихідні дані (за необхідності) – фінансова та статистична звітність ПП «Гранплит» за 2023–2024 роки, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, публікації у фахових виданнях, матеріали офіційних сайтів, аналітичні довідки та ресурси мережі Internet.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	листопад 2024 – січень 2025	виконано
Теоретико-методична частина	лютий – квітень 2025	виконано
Аналітична частина	травень – липень 2025	виконано
Рекомендаційна частина	серпень - жовтень 2025	виконано
Оформлення роботи	листопад 2025	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2025	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2025	виконано
Подання на рецензування	листопад 2025	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи підпис доцент Н.О. Томілова-Яремчук

Здобувач

С.В. Парнивода

Дата отримання завдання «04» листопада 2024 року

АНОТАЦІЯ

Парнивода С.В.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, ЇЇ АНАЛІЗ Й АУДИТ (за матеріалами ПП «Гранплит»)

Досліджено теоретичні, методичні та практичні засади формування системи облікової звітності підприємства, її аналізу та аудиту, а також визначено роль обліково-аналітичної інформації у забезпеченні ефективного управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: аналіз і синтез, індукція та дедукція, метод групувань, порівняльний і факторний аналіз, графічний метод, економіко-статистичні та аналітичні методи, а також методи фінансового аналізу й аудиту.

На основі матеріалів ПП «Гранплит» здійснено комплексне дослідження організації бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності підприємства, структури і складу її показників, порядку складання та подання звітності, а також проведено аналіз фінансового стану і результатів діяльності підприємства.

Обґрунтовано напрями вдосконалення системи облікової звітності шляхом упровадження сучасних інформаційних технологій і програмних продуктів, підвищення рівня аналітичності фінансової звітності, удосконалення методики її аналізу та внутрішнього аудиту, а також посилення внутрішнього контролю за формуванням облікової інформації.

Кваліфікаційна робота містить 58 сторінок комп'ютерного тексту, 22 таблиць, 9 рисунків, список використаних джерел із 45 найменувань.

Ключові слова: облікова звітність, фінансова звітність, бухгалтерський облік, аналіз фінансової звітності, аудит, обліково-аналітичне забезпечення, внутрішній контроль, внутрішній аудит, автоматизація обліку, управління підприємством.

ABSTRACT

Parnivoda S.V.

FORMATION OF THE ENTERPRISE ACCOUNTING REPORTING SYSTEM, ITS ANALYSIS AND AUDIT (based on materials from PP “Granplit”)

The theoretical, methodological, and practical foundations of forming an enterprise accounting reporting system, its analysis and audit are investigated, and the role of accounting and analytical information in ensuring effective management of the financial and economic activities of a business entity is determined.

The methodological basis of the study consists of general scientific and special methods of cognition: analysis and synthesis, induction and deduction, grouping method, comparative and factor analysis, graphical method, economic-statistical and analytical methods, as well as methods of financial analysis and audit.

Based on the materials of PP “Granplit”, a comprehensive study of the organization of accounting and the formation of financial reporting of the enterprise, the structure and composition of its indicators, the procedure for preparing and submitting reports was carried out, and an analysis of the financial condition and results of the enterprise's activities was conducted. The directions for improving the accounting reporting system by introducing modern information technologies and software products, increasing the level of analyticality of financial reporting, improving the methodology for its analysis and internal audit, as well as strengthening internal control over the formation of accounting information are substantiated.

The thesis contains 658 pages of computer text, 22 tables, 9 figures, and a list of 45 references.

Keywords: accounting reporting, financial reporting, accounting, financial reporting analysis, audit, accounting and analytical support, internal control, internal audit, accounting automation, enterprise management.

ЗМІСТ

	стр.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1 Економічна сутність та значення облікової звітності в управлінні підприємством	9
1.2 Методичний інструментарій формування системи облікової звітності	13
1.3 Нормативно-правове регулювання складання звітності	18
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПП «Гранплит»	23
2.1 Характеристика економічних показників та фінансовий аналіз ПП «Гранплит»	23
2.2 Склад та структура фінансової звітності підприємства	27
2.3 Аналіз фінансово-економічного стану на основі облікової звітності	30
2.4 Виявлення проблем та обмежень у використанні звітності для прийняття управлінських рішень	33
Висновки до розділу 2	36
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ПП «Гранплит»	38
3.1 Оцінка достовірності та прозорості фінансової звітності ПП «Гранплит» на підставі методики аудиту	38
3.2 Використання інформаційних технологій в аудиті та звітності	43
3.3 Напрями вдосконалення системи облікової звітності з урахуванням вимог МСФЗ та цифровізації	45
Висновки до розділу 3	48
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	59

ВСТУП

Сучасні умови господарювання в Україні характеризуються високим рівнем конкуренції, динамічністю ринкового середовища, цифровізацією бізнес-процесів та посиленням вимог до прозорості діяльності підприємств. У таких умовах особливого значення набуває ефективна система облікової звітності, яка забезпечує менеджмент, власників, інвесторів, контролюючі органи та інших користувачів достовірною, оперативною та релевантною інформацією для прийняття управлінських рішень. Саме тому тема формування, аналізу та аудиту облікової звітності є надзвичайно актуальною як у науковому, так і у практичному аспекті.

Актуальність дослідження зумовлена кількома ключовими чинниками. По-перше, вітчизняні підприємства дедалі частіше стикаються з необхідністю формувати звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що потребує удосконалення методичних та організаційних підходів до ведення обліку. По-друге, зростає роль інформаційних технологій та програмних продуктів у створенні, обробленні та поданні облікових даних, що зумовлює можливості автоматизації та підвищення якості звітності. По-третє, підвищення вимог до аудиту і контролю прозорості фінансової звітності актуалізує дослідження питань достовірності, повноти та об'єктивності поданої інформації. Таким чином, проблема забезпечення високої якості облікової звітності у контексті її формування, аналізу та аудиту є важливою складовою ефективного управління підприємством.

Ступінь наукової розробки теми є достатньо високим: питання сутності, структури та методологічних аспектів формування облікової звітності широко висвітлені у працях вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема таких, як Ф.Ф. Бутинець, М.В. Кужельний, В.В. Сопко, Л.М. Кіндрацька, С.Ф. Голенко, А.Д. Шеремет та ін. Науковці досліджують зміст фінансової звітності, тенденції її розвитку, методики аналізу та інструменти

аудиту. Однак, незважаючи на значну кількість праць, недостатньо опрацьованими залишаються питання практичного застосування методичних підходів до формування облікової звітності в умовах цифровізації, а також особливості удосконалення звітності конкретних підприємств з урахуванням сучасних вимог та обмежень. Саме це обумовлює необхідність проведення дослідження на прикладі ПП «Гранплит».

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування і практичний аналіз системи облікової звітності підприємства, оцінювання її достовірності та розроблення напрямів удосконалення з урахуванням сучасних вимог управління, аудиту та МСФЗ на прикладі ПП «Гранплит».

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

1. розкрити економічну сутність, значення та функції облікової звітності в управлінні підприємством;
2. охарактеризувати методичний інструментарій формування системи облікової звітності та проаналізувати нормативно-правові засади її складання;
3. провести комплексну характеристику фінансово-економічних показників ПП «Гранплит»;
4. дослідити склад і структуру фінансової звітності підприємства;
5. здійснити аналіз фінансово-економічного стану підприємства на основі даних облікової звітності;
6. виявити проблеми та обмеження щодо якості та інформативності звітності підприємства;
7. здійснити аудит достовірності звітності ПП «Гранплит» та оцінити її прозорість;
8. дослідити можливості використання інформаційних технологій в аудиті та формуванні звітності;
9. запропонувати напрями удосконалення системи облікової звітності відповідно до вимог МСФЗ та цифровізації.

Об'єктом дослідження є процес формування системи облікової звітності підприємства.

Предметом дослідження є методичні, організаційні та інформаційні аспекти формування, аналізу та аудиту облікової звітності ПП «Гранплит».

Методична база дослідження включає загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз і синтез, узагальнення, абстрагування, порівняння, графічний метод, структурно-логічний аналіз, горизонтальний і вертикальний аналіз, факторний аналіз, економіко-математичні методи. Для оцінювання достовірності звітності використовувалися методи аудиту, зокрема документальна перевірка, аналітичні процедури, тестування системи внутрішнього контролю. Під час опрацювання інформації застосовано методи економічного аналізу, спостереження, а також елементи моделювання.

Інформаційною базою дослідження є чинні нормативно-правові акти, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, методичні рекомендації, внутрішні положення підприємства, фінансова звітність ПП «Гранплит», статистичні дані, наукові публікації, монографії та електронні ресурси.

Апробація результатів дослідження здійснювалася через участь автора у науково-практичних конференціях та підготовку тез і публікацій за тематикою роботи. Зокрема, подано до друку статтю: Парнивода С.В. Облікова звітність мікропідприємства в системі банківської взаємодії.

Структура кваліфікаційної роботи відповідає логіці дослідження та складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 58 сторінок, містить 22 таблиці, 9 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність та значення облікової звітності в управлінні підприємством

Облікова звітність становить собою систематизовану інформаційну базу, яка узагальнює результати господарської діяльності підприємства за певний період. Її формування є підсумковим етапом бухгалтерського обліку, що об'єднує інформацію про активи, капітал, зобов'язання, доходи, витрати та фінансовий результат. У сучасних умовах розвитку економіки корпоративний сектор потребує достовірних, повних та своєчасних даних, які забезпечують ефективне управління. Саме тому облікова звітність виступає ключовим інструментом інформаційної підтримки прийняття рішень.

Значення звітності посилюється за умов цифровізації бізнесу, зростання ролі інформаційних технологій і підвищених вимог користувачів (банків, інвесторів, державних органів) до прозорості діяльності підприємства. Якісно складена звітність дозволяє підприємству:

- оцінити власний фінансовий стан;
- визначити наявність і структуру ресурсів;
- забезпечити контроль за використанням активів;
- планувати виробничі та фінансові показники;
- підвищити довіру кредиторів і контрагентів.

У сучасній економічній системі облікова звітність посідає ключове місце серед інформаційних інструментів управління підприємством. Вона забезпечує керівництво, інвесторів, кредиторів та зовнішніх користувачів достовірними даними щодо фінансових результатів, майнового стану та ефективності діяльності господарюючих суб'єктів. Різні вчені трактують сутність облікової звітності по-різному, проте всі вони підкреслюють її

інформаційну, контрольну, аналітичну та прогностичну значимість для управління. Для систематизації підходів науковців і виявлення ключових аспектів сутності облікової звітності наведена узагальнююча таблиця 1.1.

Таблиця 1.1

Наукові підходи до визначення економічної сутності облікової звітності

Автор / наукове джерело	Висловлювання / трактування сутності облікової звітності	Ключовий зміст (узагальнення)
Ф.Ф. Бутинець	Облікова звітність — це система узагальнених показників, що відображають підсумки діяльності підприємства та його фінансовий стан за певний період.	Узагальнення даних обліку, відображення підсумків діяльності.
М.В. Кужельний	Звітність є головним засобом інформаційного забезпечення управління підприємством, оскільки містить структуровану інформацію для прийняття рішень.	Інформаційне забезпечення управління.
В.В. Сопко	Облікова звітність — інструмент комунікації підприємства із зовнішніми користувачами, що забезпечує прозорість і контроль.	Засіб комунікації, прозорість для користувачів.
Л.М. Кіндрацька	Фінансова звітність є основою аналізу діяльності підприємства та формування управлінських стратегій, відображає взаємозв'язок ресурсів і результатів.	Основою аналізу та розробки стратегії.
С.Ф. Голенко	Звітність — важливий елемент системи внутрішнього контролю, що дає можливість оцінити стан активів, зобов'язань і фінансових результатів.	Елемент контролю й оцінки стану підприємства.
А.Д. Шеремет	Облікова звітність є інструментом аналітичного оцінювання ефективності управлінських рішень та планування подальшої діяльності.	Аналітичне оцінювання й планування.
МСФЗ (концептуальна основа)	Фінансова звітність має забезпечувати корисну інформацію для прийняття економічних рішень, бути зрозумілою, доречною, достовірною та порівнюваною.	Принципи якісної звітності, корисність для рішень.
П(С)БО України	Звітність відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства з метою задоволення інформаційних потреб користувачів.	Функція задоволення інформаційних потреб.

Джерело: систематизовано автором на основі [5, 8, 12, 18, 21, 25]

Узагальнення наукових підходів свідчить, що економічна сутність облікової звітності полягає у її здатності комплексно відображати фінансові

та економічні процеси підприємства, забезпечуючи таким чином основу для прийняття ефективних управлінських рішень. Попри різні акценти в трактуваннях учених — від узагальнення результатів діяльності до забезпечення прозорості та інформаційного обміну — усі дослідники підкреслюють її ключові характеристики: достовірність, аналітичність, корисність, регулярність і спрямованість на потреби користувачів.

Облікова звітність виступає не просто підсумком облікових даних, а повноцінним інструментом управління, який дозволяє [15]:

- здійснювати оцінку фінансового стану;
- визначати ефективність використання ресурсів;
- забезпечувати внутрішній та зовнішній контроль;
- прогнозувати подальший розвиток підприємства;
- формувати обґрунтовану стратегічну та оперативну політику.

Облікова звітність є ключовим інструментом інформаційного забезпечення процесу управління підприємством, оскільки вона формує систематизовані дані про фінансово-господарську діяльність, ресурси, зобов'язання та результати функціонування суб'єкта господарювання. На думку О. Герасимова, облікова звітність виступає основою для діагностики фінансового стану й прийняття економічно обґрунтованих стратегічних рішень. У працях Л. Нападовської наголошується, що звітність забезпечує прозорість діяльності підприємства та є обов'язковою складовою його комунікації з зовнішніми стейкхолдерами [38]. Д. Шим підкреслює, що без достовірної облікової інформації неможливо ефективно реалізовувати функції планування, контролю й регулювання [14].

Таким чином, облікова звітність набуває стратегічного значення, адже від її якості залежить результативність системи управління підприємством та його конкурентоспроможність.

Економічна сутність облікової звітності в управлінні підприємством представлена в таблиці 1.2.

Провідні науковці наголошують, що звітність забезпечує достовірність управлінських рішень, підвищує ефективність контролю та виступає ключовим механізмом комунікації підприємства з внутрішніми й зовнішніми користувачами.

Таблиця 1.2

Економічна сутність облікової звітності в управлінні підприємством

Аспект	Зміст	Погляди вчених
1. Інформаційна сутність	Систематизований набір даних, що відображає фактичний стан активів, капіталу, зобов'язань та результатів діяльності.	М. Білуха визначає звітність як інформаційне відображення економічних процесів, що забезпечує користувачів необхідними даними для аналізу.
2. Економічна сутність	Дає можливість оцінити ефективність діяльності підприємства, визначити фінансовий результат, рентабельність, ліквідність, платоспроможність.	За В. Сопком, економічна сутність звітності полягає в забезпеченні реального уявлення про фінансовий стан підприємства.
3. Управлінська функція	Сприяє прийняттю управлінських рішень на основі фактичних даних та прогнозів розвитку.	Г. Кірейцев зазначає, що облікова звітність — джерело для розробки управлінських стратегій і внутрішнього контролю.
4. Контрольна функція	Здійснює оцінку результативності діяльності та дотримання фінансової дисципліни, виявляє відхилення й нераціональні витрати.	Л. Ловінська наголошує, що звітність виступає основою системи контролю та аудиту в управлінні підприємством.
5. Аналітична функція	Є базою для фінансового й економічного аналізу, діагностики ризиків та прогнозування розвитку.	За Д. Шимом, фінансова звітність є фундаментом аналітичних процедур, необхідних для ухвалення управлінських рішень.
6. Комунікаційна функція	Забезпечує взаємодію підприємства з інвесторами, кредиторами, державними органами та іншими стейкхолдерами.	Л. Нападівська визначає звітність як інструмент комунікації підприємства із зовнішнім середовищем.
7. Правова сутність	Є обов'язковим джерелом інформації для регуляторів та доказовою базою у правових та податкових відносинах.	О. Петрик підкреслює роль звітності як юридично значимого документа, що підтверджує результати господарської діяльності.
8. Стратегічне значення	Дозволяє оцінити тенденції розвитку підприємства та формувати довгострокові стратегії.	М. Чумаченко вказує, що звітність є інструментом стратегічного розвитку, оскільки дозволяє прогнозувати зміни зовнішнього середовища.

Джерело: систематизовано автором на основі [6, 7, 13, 35, 41]

Її економічна сутність проявляється у забезпеченні реального відображення фінансового стану, результатів діяльності та перспектив розвитку суб'єкта господарювання. Таким чином, якісна облікова звітність — це основа стабільного функціонування та довгострокової конкурентоспроможності підприємства.

Отже, у системі управління підприємством облікова звітність виконує важливу роль, забезпечуючи прозорість діяльності та підтримуючи процеси планування, контролю й аналізу, що є основою для підвищення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємства.

Таким чином, економічна сутність облікової звітності полягає в її здатності комплексно відображати фінансові результати та майновий стан підприємства, а її значення для управління визначається тим, що вона є основою для аналізу, контролю, планування та обґрунтування управлінських рішень. Облікова звітність забезпечує ефективний зворотний зв'язок між операційною діяльністю та стратегічним управлінням, сприяючи підвищенню результативності бізнес-процесів і конкурентоспроможності підприємства.

У контексті цього особливого значення облікової звітності постає необхідність глибшого розкриття методичних підходів до її формування. Саме методичний інструментарій визначає якість, повноту та достовірність облікової інформації, забезпечує її відповідність нормативним вимогам і потребам користувачів. Тому наступним кроком наукового дослідження є аналіз теоретико-методичних засад побудови системи звітності підприємства.

1.2 Методичний інструментарій формування системи облікової звітності

Формування системи облікової звітності підприємства є складним багаторівневим процесом, що ґрунтується на сукупності методів, прийомів та інструментів бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту. В умовах

цифровізації економіки та підвищення вимог користувачів до якості фінансової інформації методичний інструментарій формування облікової звітності набуває особливого значення, оскільки забезпечує повноту, достовірність, своєчасність і аналітичність звітних даних [16].

Система облікової звітності формується під впливом нормативно-правового регулювання, облікової політики підприємства, організації бухгалтерського обліку та рівня автоматизації облікових процесів. Методичний інструментарій у цьому контексті доцільно розглядати як сукупність принципів, методів, процедур і засобів, що використовуються на всіх етапах підготовки звітності – від первинного обліку до складання та подання фінансових звітів.

Методичний інструментарій формування системи облікової звітності охоплює такі ключові елементи [23]:

- нормативно-методичне забезпечення;
- методи бухгалтерського обліку;
- аналітичні методи узагальнення інформації;
- інструменти внутрішнього контролю та аудиту;
- інформаційні технології та програмні засоби.

Узагальнення складових методичного інструментарію формування системи облікової звітності подано в таблиці 1.3.

Отже, дані таблиці 1.4 свідчать, що ефективне формування системи облікової звітності можливе лише за умови комплексного застосування нормативних, методичних, аналітичних та інформаційних інструментів, які взаємодіють між собою та забезпечують цілісність обліково-аналітичної інформації.

Базою формування облікової звітності є метод бухгалтерського обліку, який включає систему взаємопов'язаних прийомів. Первинне документування забезпечує фіксацію господарських операцій, а інвентаризація – підтвердження реальності відображених у звітності активів і

зобов'язань. Важливу роль відіграє оцінка, яка впливає на вартісні показники звітності та фінансові результати підприємства.

Таблиця 1.3

Складові методичного інструментарію формування системи облікової звітності підприємства

Складова	Зміст та характеристика	Роль у формуванні звітності
Нормативно-методичне забезпечення	НП(С)БО, МСФЗ, законодавчі та підзаконні акти, методичні рекомендації	Забезпечує єдині правила та вимоги до складання звітності
Методи бухгалтерського обліку	Документування, інвентаризація, оцінка, калькулювання, рахунки, подвійний запис	Формують інформаційну базу фінансової звітності
Аналітичні методи	Горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, факторний аналіз	Забезпечують аналітичність та інформативність звітних показників
Внутрішній контроль і аудит	Перевірка правильності облікових даних і звітності	Підвищують достовірність та надійність інформації
Інформаційні технології	ERP-системи, бухгалтерські програми, електронна звітність	Автоматизують процес формування та подання звітності

Джерело: узагальнено автором на підставі [25, 26, 27, 28, 29, 30]

Взаємозв'язок методів бухгалтерського обліку у процесі формування облікової звітності доцільно представити у вигляді схеми (рис. 1.1).

З метою наочного відображення логічної послідовності застосування методів бухгалтерського обліку у процесі формування звітної інформації доцільно подати їх взаємозв'язок у графічній формі.

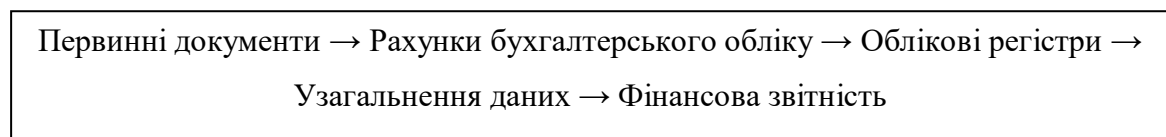

Рис. 1.1 Взаємозв'язок методів бухгалтерського обліку у процесі формування облікової звітності

Джерело: систематизовано автором на підставі [10]

Таким чином, наведений на рисунку 1.1 взаємозв'язок підтверджує, що кожний елемент методу бухгалтерського обліку є невід'ємною складовою

єдиного інформаційного ланцюга, порушення якого негативно впливає на повноту та достовірність фінансової звітності підприємства.

Аналітичний інструментарій є важливою складовою методичного забезпечення, оскільки дозволяє не лише узагальнювати облікові дані, а й оцінювати фінансовий стан і результати діяльності підприємства. Основні методи аналізу, що використовуються на основі даних фінансової звітності, систематизовано в таблиці 1.4.

Для підвищення інформативності облікової звітності та можливості її практичного використання в управлінні підприємством важливе значення має застосування аналітичних методів, що ґрунтуються на звітних даних.

Таблиця 1.4

Аналітичні методи, що застосовуються у процесі формування та використання облікової звітності

Метод аналізу	Сутність	Інформаційні можливості
Горизонтальний	Аналіз динаміки показників у часі	Виявлення тенденцій розвитку
Вертикальний	Аналіз структури звітних показників	Оцінка структурних змін
Коефіцієнтний	Розрахунок фінансових коефіцієнтів	Оцінка ліквідності, рентабельності, фінансової стійкості
Факторний	Визначення впливу факторів на результат	Поглиблений аналіз змін показників

Джерело: систематизовано автором на підставі [20]

Отже, наведені в таблиці 1.1 методи аналізу доповнюють один одного та забезпечують всебічну оцінку фінансового стану й результатів діяльності підприємства, що підвищує практичну цінність облікової звітності для користувачів.

Внутрішній контроль і аудит є невід’ємною складовою методичного інструментарію формування облікової звітності. Вони спрямовані на перевірку правильності відображення господарських операцій, відповідності облікових даних вимогам стандартів та забезпечення достовірності фінансової звітності.

Основні завдання внутрішнього контролю у процесі формування облікової звітності подано на рисунку 1.2.

Важливу роль у забезпеченні достовірності облікової звітності відіграє система внутрішнього контролю, основні завдання якої доцільно узагальнити у вигляді схеми.

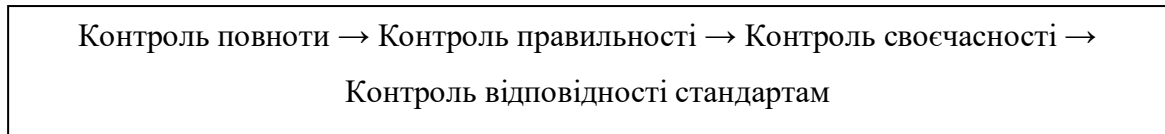

Рис. 1.2 Завдання внутрішнього контролю у формуванні системи облікової звітності

Джерело: систематизовано автором на підставі [24]

Таким чином, зображені на рисунку 1.2 завдання внутрішнього контролю спрямовані на мінімізацію облікових ризиків та забезпечення відповідності фінансової звітності вимогам законодавства і стандартів бухгалтерського обліку.

Отже, методичний інструментарій формування системи облікової звітності підприємства є комплексною системою взаємопов'язаних методів і засобів, що забезпечують якісне інформаційне підґрунтя для аналізу, аудиту та прийняття управлінських рішень.

Розглянуті у попередніх підрозділах теоретичні аспекти формування та структури звітності, а також її інформаційне значення для управління підприємством, потребують доповнення аналізом нормативно-правових засад її складання. Оскільки процес формування звітності регламентується чітко визначеними законодавчими та нормативними вимогами, особливої актуальності набуває дослідження системи правового регулювання бухгалтерської та фінансової звітності. У зв'язку з цим доцільно перейти до розгляду нормативно-правового регулювання складання звітності, яке визначає правила, принципи та стандарти відображення фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.

1.3 Нормативно-правове регулювання складання звітності

Нормативне регулювання процесу складання облікової звітності в Україні визначається комплексом законів, стандартів, інструкцій та рекомендацій.

Основні документи:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [30].
2. НП(С)БО 1–25.
3. П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва» [28].
4. Податковий кодекс України [29].
5. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [25, 26].
6. IFRS for SMEs — міжнародний стандарт для малих підприємств [1, 2, 3, 4, 5].
7. Методичні рекомендації Мінфіну щодо заповнення форм.

Нормативно-правове регулювання складання звітності є ключовим елементом системи бухгалтерського обліку, що забезпечує єдність методологічних підходів до відображення фінансово-господарської діяльності підприємств. Воно формує правові рамки, у межах яких здійснюється підготовка, подання та оприлюднення звітності, а також визначає відповідальність суб'єктів господарювання за достовірність і повноту поданої інформації. В умовах євроінтеграційних процесів та гармонізації національної системи обліку з міжнародними стандартами значення нормативно-правового регулювання суттєво зростає.

Система нормативно-правового регулювання складання звітності в Україні має багаторівневу структуру та охоплює законодавчі, підзаконні та методичні акти. Основною метою цієї системи є забезпечення єдиних підходів до формування звітних показників, підвищення прозорості фінансової інформації та захист інтересів користувачів звітності.

Таблиця 1.5 відображає ієрархічну структуру нормативно-правових актів, що регламентують процес складання звітності.

Таблиця 1.5

Рівні нормативно-правового регулювання складання звітності

Рівень регулювання	Нормативні акти	Характеристика впливу на звітність
Законодавчий	Закони України, кодекси	Визначають загальні принципи обліку і звітності
Нормативний	НП(С)БО, МСФЗ	Регламентують методику формування показників
Методичний	Інструкції, роз'яснення	Конкретизують порядок заповнення форм
Організаційний	Наказ про облікову політику	Адаптує вимоги до умов підприємства

Джерело: систематизовано автором на підставі [11]

Наведена класифікація свідчить про багаторівневність регулювання звітності та провідну роль законодавчих актів у формуванні її загальних засад.

Ключовим нормативним актом, що визначає правові засади ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Він встановлює основні принципи обліку, склад фінансової звітності, вимоги до її подання та оприлюднення.

Рисунок 1.3 ілюструє систему законодавчих актів, що формують правову основу складання звітності.

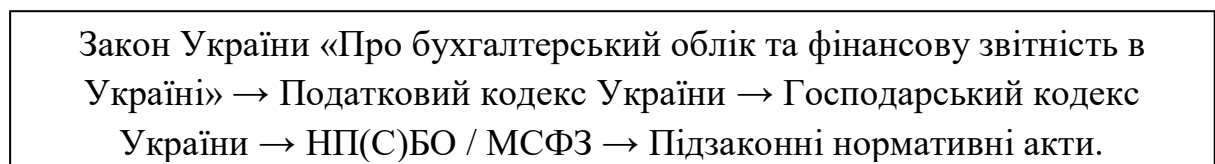

Рис. 1.3 Основні законодавчі акти, що регулюють складання звітності

Джерело: сформовано автором на підставі [9]

Схема демонструє взаємопов'язаність законодавчих і нормативних документів у процесі формування звітності.

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) деталізують вимоги законодавства та визначають методику формування окремих показників фінансової звітності. Вони регламентують порядок оцінки активів і зобов'язань, визнання доходів і витрат, а також структуру форм звітності.

Таблиця 1.6 узагальнює основні НП(С)БО та їх вплив на формування фінансової звітності.

Таблиця 1.6

Вплив НП(С)БО на формування фінансової звітності

Стандарт	Об'єкт регулювання	Вплив на звітність
НП(С)БО 1	Загальні вимоги	Визначає склад і форми звітності
НП(С)БО 7	Основні засоби	Формує показники необоротних активів
НП(С)БО 9	Запаси	Впливає на оцінку оборотних активів
НП(С)БО 15	Дохід	Регламентує визнання доходів

Джерело: узагальнено автором на підставі [25, 28]

Застосування НП(С)БО забезпечує методологічну єдність та порівнянність фінансової інформації.

Для окремих категорій підприємств законодавством передбачено застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Їх використання сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємств та забезпечує порівнянність фінансової інформації на міжнародному рівні.

Рисунок 1.4 відображає напрям узгодження національної системи обліку з міжнародною.

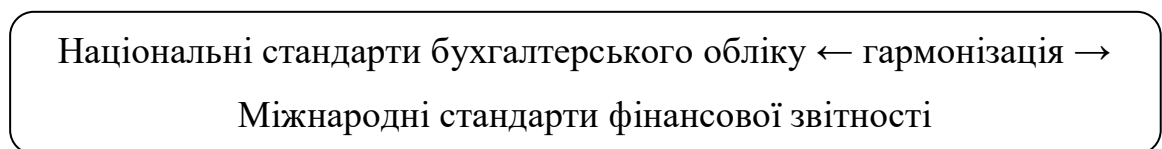

Рис. 1.4 Співвідношення національних стандартів та МСФЗ [25, 26]

Поступова гармонізація стандартів сприяє підвищенню якості фінансової звітності.

Окрім фінансової звітності, підприємства зобов'язані складати податкову та статистичну звітність відповідно до вимог Податкового кодексу України та нормативних актів органів державної статистики. Ці види звітності мають власну специфіку та спрямовані на задоволення інформаційних потреб держави.

Таблиця 1.7 систематизує основні види звітності підприємства.

Таблиця 1.7

Основні види звітності та нормативні акти їх регулювання

Вид звітності	Нормативне регулювання	Користувачі
Фінансова	Закон України, НП(С)БО, МСФЗ	Власники, інвестори
Податкова	Податковий кодекс України	Державні органи
Статистична	Закон України про статистику	Органи статистики

Джерело: систематизовано автором на підставі [28, 29, 30]

Розмежування видів звітності дозволяє чітко визначити нормативні вимоги та інформаційні потреби користувачів.

Нормативно-правове регулювання складання звітності формує комплексну систему вимог, що забезпечує єдність методології обліку та прозорість фінансової інформації. Аналіз законодавчих актів, національних і міжнародних стандартів свідчить про багаторівневий характер регулювання та його орієнтацію на підвищення достовірності й порівнянності звітності. Подальше вдосконалення нормативної бази має бути спрямоване на гармонізацію з міжнародними стандартами та адаптацію до сучасних умов розвитку економіки.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було узагальнено теоретико-методичні основи формування облікової звітності підприємства. На основі аналізу наукових джерел та нормативно-правових документів визначено, що фінансова звітність є ключовим інструментом комунікації, аналізу та контролю,

забезпечує прозорість діяльності та формує основу для управлінських рішень.

Проведено дослідження методичного інструментарію, який включає цілісну систему методів оцінки, контролю, узагальнення та аналізу даних. Запропонована схема формування звітності демонструє логіку перетворення первинних даних у підсумкові показники, що забезпечують інформаційну базу для оцінки діяльності підприємства.

Порівняння НП(С)БО та МСФЗ дозволило виявити ключові відмінності у підходах до розкриття інформації та рівня її деталізації. Це є важливим для подальшого удосконалення звітності ПП «Гранплит» у контексті цифровізації та зростання вимог користувачів.

Теоретичні положення розділу створюють передумови для глибшого аналізу практичної фінансової інформації підприємства, що буде здійснено у наступних розділах.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПП «Гранплит»

2.1 Характеристика економічних показників та фінансовий аналіз ПП «Гранплит»

Робота виконана за матеріалами Приватного підприємства «Гранплит» (далі – ПП «Гранплит»), яке знаходиться 09100, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Грибоєдова, 28, к. 89. За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, ПП «Гранплит» зареєстрована 06.09.2007 р. Станом на 18.07.2024 підприємство (код за ЄДРПОУ 35381639) має статус Зареєстровано.

Компанія «Гранплит» виготовляє продукцію способом вібролиття на новому сучасному обладнанні за ДСТУ 17608-91 «Плити бетонні тротуарні». Якість продукції визначається випробуванням яке проводиться в атестованій лабораторії. Тротуарна плитка – матеріал, що дозволяє втілювати будь-які дизайнерські фантазії. «Продукція відповідає вимогам діючого санітарного законодавства України» - (Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 03.04.2008р. № 05.03.02-04 / 19686). ПП «Гранплит» розширює дилерську мережу, і пропонує співпрацю для оптових закупівель продукції. Підприємство співпрацює з великими мережами з продажу будівельних матеріалів (Нова Лінія, Епіцентр, Буди-Бум, Домосвіт).

В таблиці 2.1 наведено загальну характеристику ПП «Гранплит» за певними ознаками.

Статутний капітал підприємства за 2023 р. складає 7000 тис. грн.

В здійсненні виробничого процесу обов'язковою умовою є участь у ньому знарядь праці, які виражені в грошовій формі, являють собою основні фонди.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика ПП «Гранплит»

Ознака	Зміст та особливості
1. Організаційно-правова форма	приватне підприємство
2. Профіль діяльності	виготовлення тротуарної плитки
3. Види діяльності	23.61 – виготовлення виробів із бетону для будівництва; 68.20 – надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 23.69 – виробництво інших виробів із бетону, гіпсу та цементу; 46.90 – неспеціалізована оптова торгівля; 49.41 – вантажний автомобільний транспорт; 42.11 – будівництво доріг і автострад.
4. Форма власності	приватне підприємство. Керівник – <u>Братчук Віктор Іванович</u>

Розмір та об'єм фондів характеризує фондоозброєність, а ефективність їх використання – фондovіддача та фондоємність (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Склад, структура фондів та ефективність їх використання на підприємстві ПП «Гранплит»

Показники	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2022 р., %
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	
Всього основних фондів	2134,90	100,00	2012,80	100,00	1935	100,00	91,00
В т.ч.: основні фонди основного виду діяльності	2134,90	100,00	2012,80	100,00	1935	100,00	91,00
Фондоозброєність, грн.	266862,50	-	335466,67	-	276428,58	-	104,00
Фондовіддача, грн.	0,41	-	0,47	-	0,51	-	124,40
Фондомісткість, грн.	2,46	-	2,17	-	1,98	-	80,48

Джерело: сформовано на підставі даних фінансової звітності підприємства (Дод. А)

Аналіз даних табл. 2.2 свідчить про те, що вартість основних фондів у 2024 р. склала 1935,00 тис. грн., що на 9,00 % менше у порівнянні з 2022 р.

Необхідно відмітити, що фондоозброєність збільшилася на 4,0 %, фондovіддача – на 24,40 %, а фондомісткість зменшилася на 19,51 %.

Зведені дані щодо техніко-економічних показників діяльності ПП «Гранплит» представимо у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Основні техніко-економічні показники діяльності ПП «Гранплит»

№	Показники	Один. виміру	2022 р	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2022 р., %
1.	Обсяг реалізації продукції	тис. грн.	870,70	930,80	980,40	11,30
2.	Витрати на реалізацію продукції	тис. грн.	34270	32320	38410,9	112,16
3.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	грн.	39,36	34,73	39,18	100,02
4.	Прибуток (збиток) від реалізації продукції	тис. грн.	21,40	4,40	60,00	281,00
5.	Прибуток на 1 грн. реалізованої продукції	грн.	0,03	0,01	0,07	233,34
6.	Середньомісячна вартість ОВФ	тис. грн.	2134,90	2021,80	1935,00	91,00
7.	Фондовіддача	грн./грн.	0,41	0,47	0,51	124,40
8.	Фондоозброєність	тис. грн./чол	266	335	276	104,00
9.	Чисельність ПВП	чол	8	6	7	87,50
10.	Середньомісячна ЗП робітника	грн.	12625,00	13990,00	15056,00	120,00
11.	Рентабельність виробленої продукції	%	0,10	0,01	0,16	156,20

Джерело: сформовано на підставі даних фінансової звітності підприємства (Дод. А)

Аналіз середньомісячної зарплати одного робітника показав, що вона збільшилась протягом аналізованого періоду 20,00 % і склала 15056,00 грн. на 2024 рік. Наявність прибутку свідчить про ефективну фінансову політику підприємства за аналізований період. Однак, зменшення чисельності працюючих та середньомісячної вартості ОВФ вимагає перегляду по-перше асортименту реалізованої продукції, по-друге необхідно попрацювати над рекламою, по-третє розширити види діяльності, а для цього необхідно шукати нові підходи до отримання інвестиційних коштів. Зміна решти показників визначає ефективну діяльність підприємства за всіма напрямками.

Проаналізуємо основні показники звітності ПП «Гранплит» (табл. 2.4).

Отже, основні показники фінансової звітності ПП «Гранплит» свідчать, що стан діяльності підприємства у 2024 році покращився у порівнянні з 2022 роком. Це пояснюється зменшенням кредиторської заборгованості підприємства, збільшенням активів на 6,85 % та чистого прибутку на 180,38 %.

Таблиця 2.4

Основні показники звітності ПП «Гранплит»

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. / 2022 р. (%)
Чистий дохід від реалізації (Vp), тис. грн.	3718,40	2327,70	3170,00	85,26
Активи (А), тис. грн.	5921,60	6434,80	6326,70	106,85
Оборотні активи (ОА), тис. грн.	1606,30	1568,60	1852,60	115,34
Запаси (З), тис. грн.	1606,30	1568,60	1852,60	115,34
Дебіторська заборгованість (ДЗ), тис. грн.	2170,90	2823,60	2503,50	115,32
Кредиторська заборгованість (КЗ), тис. грн.	340,70	378,70	165,60	48,61
Чистий прибуток (ЧП), тис. грн.	21,40	4,40	60,00	280,38

Джерело: сформовано автором на основі даних фінансової звітності (Дод. А)

З метою прогнозування роботи для досягнення кращих результатів проводиться оцінка фінансового стану, адже фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства.

Фінансова звітність підприємства є основним джерелом узагальненої інформації про результати його господарської діяльності, фінансовий стан та рух грошових коштів за певний звітний період. Саме через систему фінансової звітності забезпечується інформаційний зв'язок між

підприємством і заінтересованими користувачами, такими як власники, інвестори, кредитори, органи державної влади та управлінський персонал.

2.2 Склад та структура фінансової звітності підприємства

Склад і структура фінансової звітності визначаються чинним законодавством і стандартами бухгалтерського обліку, що зумовлює необхідність їх детального аналізу з метою підвищення аналітичної цінності звітних показників.

Фінансова звітність є системою взаємопов'язаних форм, які відображають фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому положенні підприємства. Вона складається на основі даних бухгалтерського обліку з дотриманням принципів повноти, достовірності, послідовності та безперервності.

Таблиця 2.5 відображає перелік основних форм фінансової звітності підприємства та їх інформаційне призначення.

Таблиця 2.5

Склад фінансової звітності підприємства

Форма звітності	Назва форми	Інформаційне призначення
Форма №1	Баланс (Звіт про фінансовий стан)	Характеризує активи, зобов'язання та власний капітал
Форма №2	Звіт про фінансові результати	Відображає доходи, витрати та фінансові результати
Форма №3	Звіт про рух грошових коштів	Показує надходження і вибуття грошових коштів
Форма №4	Звіт про власний капітал	Характеризує зміни у власному капіталі
Примітки	Примітки до фінансової звітності	Розкривають і деталізують показники форм
Додаток до приміток	Інформація за сегментами	Характеризує деталізовану та пояснювальну інформацію щодо окремих статей фінансової звітності, яка не може бути повною мірою розкрита безпосередньо у формах фінансової звітності.

Джерело: узагальнено автором на підставі [32]

Наведений склад фінансової звітності забезпечує комплексне відображення діяльності підприємства та створює інформаційну базу для всебічного фінансового аналізу.

Звіт про фінансовий стан є основною формою фінансової звітності, яка відображає фінансовий стан підприємства на конкретну дату. Його структура побудована за принципом рівності активів і джерел їх формування.

Рисунок 2.1 ілюструє логічну побудову Звіту про фінансовий стан підприємства та взаємозв'язок між активами і пасивами.

Активи → Необоротні активи, Оборотні активи; Пасиви → Власний капітал,
Довгострокові зобов'язання, Поточні зобов'язання.

Рис. 2.1 Структура Звіту про фінансовий стан підприємства

Джерело: систематизовано автором на підставі [33]

Структура Звіту про фінансовий стан дозволяє оцінити фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність підприємства.

Звіт про сукупний дохід узагальнює інформацію про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період.

У таблиці 2.6 узагальнено ключові показники, що формують фінансовий результат діяльності підприємства.

Таблиця 2.6

Основні показники Звіту про сукупний дохід

Показник	Економічна сутність	Аналітичне значення
Чистий дохід	Доходи від реалізації	Оцінка обсягів діяльності
Валовий прибуток	Різниця між доходами і собівартістю	Характеризує ефективність виробництва
Фінансовий результат	Прибуток або збиток	Показник результативності

Джерело: [17]

Аналіз показників Звіту про сукупний дохід дає змогу оцінити рентабельність та ефективність діяльності підприємства.

Звіт про рух грошових коштів відображає надходження та вибуття грошових коштів у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Рисунок 2.2 відображає класифікацію грошових потоків за видами діяльності.

Операційна діяльність → Інвестиційна діяльність → Фінансова діяльність.

Рис. 2.2 Класифікація грошових потоків підприємства [22]

Така класифікація дозволяє оцінити здатність підприємства генерувати грошові потоки та забезпечувати фінансову рівновагу.

Звіт про власний капітал відображає зміни у структурі власних джерел фінансування, тоді як Примітки до фінансової звітності деталізують та пояснюють окремі статті звітності. Таблиця 2.7 характеризує основні складові власного капіталу та їх зміни.

Таблиця 2.7

Інформаційне наповнення Звіту про власний капітал

Складові капіталу	Зміст	Значення для аналізу
Статутний капітал	Внески власників	Фінансова основа діяльності
Додатковий капітал	Переоцінка, емісійний дохід	Резерв фінансової стійкості
Нерозподілений прибуток	Частина прибутку	Джерело розвитку

Джерело: [19]

Інформація про власний капітал є важливою для оцінки фінансової незалежності підприємства.

Склад і структура фінансової звітності підприємства забезпечують комплексне та системне відображення його фінансового стану й результатів діяльності. Аналіз окремих форм звітності дозволяє отримати цілісне уявлення про ефективність використання ресурсів, рівень фінансової стійкості та платоспроможності. Раціональна побудова фінансової звітності підвищує її аналітичну цінність і сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Розкриття складу, структури та інформаційного наповнення облікової (фінансової) звітності дозволяє сформулювати цілісне уявлення про систему показників, що відображають фінансовий стан і результати діяльності підприємства. Водночас самі звітні дані набувають практичної цінності лише за умови їх поглибленого аналізу та інтерпретації. Саме аналітична обробка

показників фінансової звітності дає змогу оцінити рівень фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності та ефективності господарської діяльності підприємства. У зв'язку з цим доцільно перейти до аналізу фінансово-економічного стану підприємства на основі даних облікової звітності.

2.3 Аналіз фінансово-економічного стану на основі облікової звітності

Фінансово-економічний стан підприємства є узагальненою характеристикою результатів його діяльності, рівня фінансової стійкості, платоспроможності та ефективності використання ресурсів. Аналіз фінансово-економічного стану на основі звітних показників дає змогу своєчасно виявити проблемні аспекти діяльності підприємства, оцінити рівень його фінансової безпеки та обґрунтувати управлінські рішення.

Аналіз майнового стану передбачає оцінку складу, структури та динаміки активів підприємства, що дозволяє визначити напрями вкладення ресурсів та рівень їх ліквідності.

Таблиця 2.8 відображає склад і структуру активів підприємства у розрізі необоротних та оборотних активів.

Таблиця 2.8

Структура активів підприємства за даними Балансу

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2024 р. від 2022 р.	
				+, -	%
Необоротні активи	2134,9	2012,8	1935,6	-199,3	90,66
Оборотні активи	1606,3	1568,6	1852,6	246,3	115,33
Поточна дебіторська заборгованість	2170,9	2823,6	2503,5	332,6	115,32
Гроші та їх еквіваленти	9,5	29,8	35,5	26	373,68
Усього активів	5921,6	6434,8	6326,7	405,1	106,84

Джерело: сформовано за даними підприємства

Активи підприємства збільшилися на 6,84% за три роки. Спостерігається зростання оборотних активів та грошових коштів, що підвищує фінансову гнучкість підприємства, тоді як необоротні активи зменшилися, що може свідчити про амортизацію або вибуття основних засобів.

Рисунок 2.3 наочно відображає співвідношення між основними групами активів підприємства.

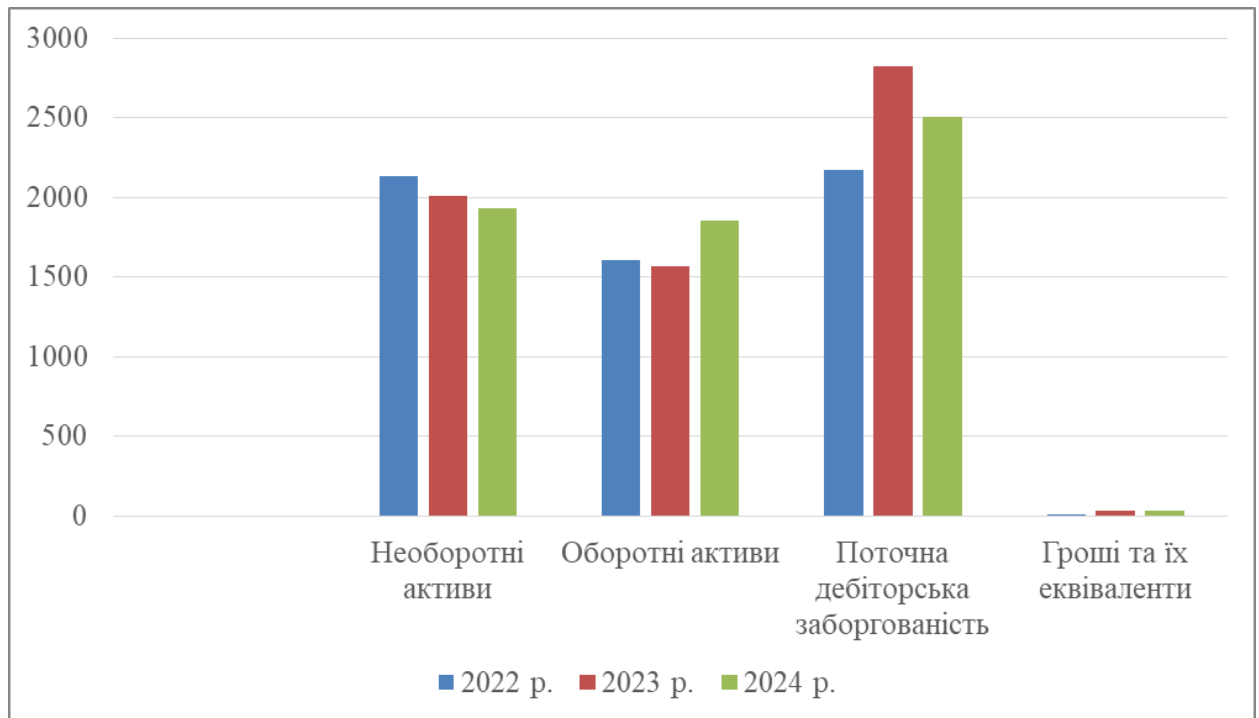

Рис. 2.3 Структура активів підприємства

Джерело: сформовано за даними табл. 2.8

Візуалізація структури активів сприяє кращому розумінню напрямів використання ресурсів.

Фінансова стійкість характеризує здатність підприємства забезпечувати безперервність діяльності та зберігати рівновагу між джерелами фінансування і активами.

На основі даних про оборотні активи, грошові кошти, запаси та поточні зобов'язання визначаються ключові коефіцієнти ліквідності (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Показники ліквідності та платоспроможності

Показник	Формула	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Висновок
Поточна ліквідність	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	5,59	0,046	11,19	Значне підвищення ліквідності у 2024 р.
Абсолютна ліквідність	Гроші / Поточні зобов'язання	0,033	0,00087	0,214	Значне покращення у 2024 р.

Джерело: сформовано за даними підприємства

Підприємство у 2024 р. має високий рівень поточної та абсолютної ліквідності, що гарантує своєчасне виконання короткострокових зобов'язань.

Рентабельність характеризує ефективність використання активів та власного капіталу підприємства (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Показники рентабельності підприємства

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Висновок
Чистий прибуток, тис. грн.	21,4	4,4	60	Зростання прибутку на 280% порівняно з 2022 р.
Рентабельність активів	0,36%	0,07%	0,95%	Значне покращення ефективності використання активів у 2024 р.
Рентабельність власного капіталу	0,42%	0,08%	0,97%	Позитивна динаміка рентабельності власного капіталу

Джерело: сформовано за даними підприємства

Підприємство у 2024 р. значно підвищило ефективність використання власного капіталу та активів, що свідчить про стабілізацію фінансового стану та підвищення прибутковості.

Аналіз фінансово-економічного стану на основі облікової звітності дозволив комплексно оцінити майновий стан, фінансову стійкість, ліквідність, ділову активність і рентабельність підприємства. Отримані результати є інформаційною основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та формування стратегії подальшого розвитку підприємства.

2.4 Виявлення проблем та обмежень у використанні звітності для прийняття управлінських рішень

Фінансова та управлінська звітність відіграє ключову роль у системі управління підприємством, оскільки саме на її основі формуються управлінські рішення щодо планування, контролю, інвестування та оптимізації господарської діяльності. Якісна звітна інформація забезпечує менеджмент достовірними даними про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових потоків підприємства. Водночас практика господарювання свідчить, що навіть за умови формальної відповідності звітності нормативним вимогам, її використання для управлінських цілей може супроводжуватися низкою проблем і обмежень.

Виявлення та систематизація таких обмежень є необхідною передумовою для вдосконалення системи обліку, аналітики та внутрішнього контролю. Це дозволяє підвищити оперативність, релевантність і аналітичну цінність звітної інформації, а також зменшити ризик прийняття неефективних або помилкових управлінських рішень.

Основні проблеми використання звітності в управлінні [36]:

1. Недостатня актуальність інформації [36].

Однією з найбільш поширених проблем є обмежена оперативність фінансової звітності. Більшість форм звітності складається за підсумками місяця, кварталу або року, що не завжди відповідає потребам оперативного управління. У динамічному бізнес-середовищі управлінські рішення часто потребують інформації в режимі реального часу або з мінімальним часовим лагом.

Унаслідок цього керівництво підприємства може ухвалювати рішення, спираючись на застарілі дані, які вже не відображають поточний стан активів, зобов'язань, доходів і витрат. Це особливо актуально в умовах нестабільності ринків, інфляційних процесів та швидкої зміни цін, коли

навіть незначна затримка інформації може призвести до суттєвих управлінських помилок.

2. Обмеження в деталізації та аналітичності [34].

Фінансова звітність, складена відповідно до чинних стандартів, переважно орієнтована на зовнішніх користувачів — інвесторів, кредиторів, контролюючі органи. У зв'язку з цим вона має узагальнений характер і не завжди забезпечує достатній рівень деталізації для внутрішніх управлінських потреб.

Зокрема, у фінансовій звітності часто відсутні показники, необхідні для оцінки ефективності окремих структурних підрозділів, центрів відповідальності, видів продукції або проєктів. Недостатня аналітичність обмежує можливості стратегічного планування, бюджетування та контролю витрат, що знижує якість управлінських рішень і ускладнює пошук внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності.

3. Суб'єктивність оцінок та облікових політик [34].

Важливим обмеженням є вплив суб'єктивних суджень, пов'язаних із вибором облікової політики та методів оцінки. Різні підходи до оцінки запасів, нарахування амортизації, формування резервів і зобов'язань можуть суттєво впливати на фінансові результати та показники фінансового стану підприємства.

Для управлінських рішень це створює ризик викривленого сприйняття реального фінансового стану підприємства, оскільки формально правильні, але методично різні підходи до обліку можуть призводити до різних управлінських висновків. У результаті зростає ймовірність неправильної оцінки рентабельності, ліквідності та фінансової стійкості.

4. Несумісність і фрагментованість даних [31].

У практиці діяльності підприємств інформація для формування звітності часто зберігається в різних інформаційних системах: бухгалтерських програмах, ERP-системах, електронних таблицях, CRM-

платформах. Відсутність єдиного інформаційного простору ускладнює інтеграцію даних та їх комплексний аналіз.

Фрагментованість інформації призводить до дублювання даних, підвищує ризик технічних і методичних помилок, а також збільшує час, необхідний для підготовки аналітичних звітів. У результаті знижується оперативність управлінських рішень і зростають витрати на обробку інформації.

5. Обмежені можливості прогнозування та планування [31].

Фінансова звітність має ретроспективний характер, оскільки відображає результати діяльності за минулі періоди. Вона не завжди враховує перспективні зміни ринкової кон'юнктури, поведінку конкурентів, макроекономічні тенденції та внутрішні стратегічні плани підприємства.

Прийняття управлінських рішень виключно на основі історичних даних без застосування методів прогнозування та моделювання може призводити до зниження точності планів і бюджетів, а також до неадекватної реакції на зміни зовнішнього середовища.

6. Вплив зовнішніх факторів [37].

Фінансова звітність, як правило, не відображає вплив багатьох зовнішніх факторів, зокрема регуляторних змін, економічних криз, технологічних інновацій, змін у податковому законодавстві та валютних коливань. Відсутність такої інформації у звітності обмежує її практичну цінність для прийняття управлінських рішень у реальному часі.

Наявність зазначених проблем і обмежень може мати негативні наслідки для системи управління підприємством, зокрема []:

- підвищення ризику прийняття неефективних або запізнених управлінських рішень;
- недооцінка або переоцінка наявних ресурсів підприємства;
- ускладнення контролю за витратами та результативністю діяльності;
- зниження конкурентоспроможності підприємства через низьку адаптивність управлінських рішень до змін зовнішнього середовища.

З метою підвищення ефективності використання звітності в управлінні доцільно реалізувати такі напрями вдосконалення [39]:

1. впровадження систем управлінського обліку та сучасних ERP-систем для інтеграції облікових і аналітичних даних;
2. розробка оперативних аналітичних звітів для щоденного або щотижневого контролю ключових показників;
3. використання методів фінансового прогнозування, сценарного аналізу та економічного моделювання;
4. уніфікація облікових політик і стандартизація внутрішніх форм звітності;
5. постійний моніторинг зовнішніх факторів і адаптація звітної інформації до змін бізнес-середовища.

Таким чином, виявлені проблеми та обмеження у використанні фінансової і управлінської звітності суттєво впливають на якість управлінських рішень. Їх подолання потребує комплексного підходу, що поєднує удосконалення облікової системи, розвиток аналітичних інструментів та впровадження сучасних інформаційних технологій.

Висновки до розділу 2

1. Підприємство ПП «Гранплит» здійснює діяльність у виробничо-промисловому секторі. Основні економічні показники підприємства включають: обсяг реалізованої продукції; чистий дохід та прибуток; рівень витрат на виробництво; показники рентабельності та ліквідності.

Фінансовий аналіз підприємства показав:

- тенденцію до зростання оборотних активів, що свідчить про активізацію операційної діяльності;
- стабільність основних фондів та інвестицій у необоротні активи;
- незначні коливання прибутковості, пов'язані з сезонністю та зміною ринкових цін.

2. Фінансова звітність ПП «Гранплит» включає:

1. Звіт про фінансовий стан – відображає майно, зобов'язання та власний капітал на певну дату;

2. Звіт про сукупний дохід – показує доходи, витрати та фінансовий результат за звітний період;

3. На основі даних Звіту про фінансовий стан та Звіту про сукупний дохід проведено:

- Аналіз ліквідності – підприємство має задовільний рівень поточних активів у порівнянні з короткостроковими зобов'язаннями;

- Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості – співвідношення власного та залученого капіталу відповідає нормативам;

- Аналіз рентабельності – рентабельність продажів та активів стабільна, що свідчить про ефективне використання ресурсів;

Фінансово-економічний стан ПП «Гранплит» є стабільним, підприємство демонструє задовільні показники ліквідності та рентабельності, що створює сприятливі умови для подальшого розвитку та інвестицій.

4. Аналіз звітності показав, що при прийнятті управлінських рішень можуть виникати такі проблеми:

1. Недостатня оперативність даних – фінансова звітність формується за квартали, що не завжди дозволяє швидко реагувати на зміни ринку;

2. Обмежена деталізація – стандартні звіти не містять детальної інформації для внутрішніх управлінських рішень;

3. Суб'єктивність облікових оцінок – різні методи амортизації та оцінки запасів можуть спотворювати показники;

4. Фрагментація даних – інформація зберігається у різних системах, що ускладнює інтеграцію та аналіз;

5. Обмеженість прогностичного потенціалу – звітність відображає минулі події і не завжди враховує тенденції розвитку.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ПП «Гранплит»

3.1 Оцінка достовірності та прозорості фінансової звітності ПП «Гранплит» на підставі методики аудиту

Фінансова звітність мікропідприємства є базою для ухвалення управлінських рішень, взаємодії з банківськими установами, контролюючими органами, інвесторами та іншими зовнішніми користувачами. Для ПП «Гранплит» достовірність і прозорість фінансової звітності мають ключове значення, оскільки підприємство функціонує в умовах високої конкурентності, обмеженого доступу до фінансових ресурсів та зростаючих вимог до облікової інформації.

У процесі дослідження було проведено аудиторську оцінку фінансової звітності ПП «Гранплит» відповідно до принципів фінансового контролю, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва», а також загальних вимог Міжнародних стандартів аудиту (МСА) [25]. Метою аудиту є визначення повноти, достовірності та правильності подання інформації у формах фінансової звітності, а також виявлення ризиків, що можуть впливати на якість облікових даних.

Аудиторські процедури, застосовані на ПП «Гранплит»

Для оцінки фінансової звітності було використано комплекс процедур, рекомендованих міжнародними та національними стандартами аудиту [40]:

1. Перевірка відповідності облікової політики підприємства вимогам НП(С)БО 25.

Визначено, що підприємство використовує спрощений режим обліку та подає форми 1-мс та 2-мс, однак аналітичні розрізи за видами діяльності відсутні.

2. Звірка показників фінансової звітності з даними синтетичного та аналітичного обліку.

Підтверджено відсутність суттєвих помилок, однак встановлено нестачу аналітичної деталізації.

3. Перевірка документального підтвердження операцій.

Проаналізовано первинні документи, договори з контрагентами, акти виконаних робіт, накладні, податкові накладні, банківські виписки.

4. Оцінка системи внутрішнього контролю.

Виявлено низький рівень формалізації процедур контролю, відсутність матриці ризиків, переліку контрольних дій та механізмів управлінського моніторингу.

5. Тестування правильності розрахунків фінансових результатів.

Розбіжностей не виявлено, проте система не передбачає автоматизованого контролю.

За результатами аудиторської перевірки встановлено, що:

- ПП «Гранплит» у цілому дотримується вимог НП(С)БО 25.
- Фінансова звітність подана вчасно, структурно коректна, показники узгоджуються з бухгалтерськими регістрами.
- Деталізація показників — недостатня для управлінських цілей та для поглибленої оцінки кредитоспроможності.
- Відсутній автоматизований контроль облікових процедур, що створює підвищені ризики помилок.

У процесі дослідження організації бухгалтерського обліку на ПП «Гранплит» особливу увагу приділено ідентифікації ризиків, що можуть впливати на достовірність облікової інформації та фінансової звітності. Наявність таких ризиків підвищує ймовірність викривлення показників і, відповідно, знижує якість управлінських рішень. У таблиці 3.1 узагальнено основні ризики в системі обліку ПП «Гранплит», а також наведено їх аудиторську оцінку з метою визначення рівня впливу на фінансові результати та систему внутрішнього контролю підприємства.

Для систематизації виявлених ризиків сформовано таблицю 3.1.

Таблиця 3.1

Основні ризики в системі обліку ПП «Гранплит» та їх аудиторська оцінка

№	Вид ризику	Характеристика ризику	Ймовірність виникнення	Ступінь впливу на звітність	Аудиторська оцінка ризику	Рекомендовані аудиторські процедури
1	Ризик помилок у первинних документах	Неповне або несвоєчасне оформлення первинних документів, можливі арифметичні помилки	Середня	Середній	Суттєвий	Вибіркова перевірка первинних документів, звірка з регістрами обліку
2	Ризик неправильного відображення господарських операцій	Порушення принципу нарахування, некоректне віднесення доходів і витрат до періодів	Середня	Високий	Високий	Аналітичні процедури, тестування облікових записів
3	Ризик оцінки запасів	Невірна оцінка запасів при надходженні та списанні, відсутність регулярної інвентаризації	Середня	Високий	Суттєвий	Інвентаризація, перевірка методів оцінки запасів
4	Ризик нарахування амортизації	Неправильне застосування норм та методів амортизації	Низька	Середній	Помірний	Перевірка облікової політики та розрахунків амортизації
5	Ризик викривлення фінансових результатів	Можливе заниження або завищення фінансового результату	Середня	Високий	Високий	Зіставлення даних фінансової звітності, аналіз динаміки показників
6	Ризик недостатнього внутрішнього контролю	Обмежений розподіл обов'язків, відсутність формалізованих процедур контролю	Висока	Середній	Суттєвий	Оцінка системи внутрішнього контролю, тестування контрольних процедур
7	Ризик несвоєчасного формування звітності	Затримки у підготовці фінансової та управлінської звітності	Середня	Середній	Помірний	Аналіз організації документообігу та строків подання звітності

Джерело: [42]

Проведена аудиторська оцінка основних ризиків у системі обліку ПП «Гранплит» свідчить про наявність як внутрішніх, так і організаційно-методичних загроз, що можуть негативно впливати на повноту та достовірність облікової інформації. Найбільш суттєвими є ризики, пов'язані з недостатньою регламентацією облікових процедур, можливими помилками при відображенні господарських операцій та обмеженою ефективністю внутрішнього контролю. Виявлені ризики потребують впровадження додаткових контрольних заходів, удосконалення облікової політики та посилення аудиторського контролю, що сприятиме підвищенню надійності системи обліку і якості управлінських рішень на підприємстві.

Аудиторська оцінка достовірності фінансової звітності ПП «Гранплит» здійснювалася з урахуванням принципів повноти, безперервності діяльності, нарахування та відповідності доходів і витрат. Перевірка включала аналіз первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, форм фінансової звітності, а також оцінку облікової політики підприємства. Особлива увага приділялася правильності відображення господарських операцій, своєчасності їх документального оформлення та відповідності показників звітності даним аналітичного і синтетичного обліку.

Прозорість фінансової звітності ПП «Гранплит» оцінювалася через рівень розкриття інформації у фінансових звітах та примітках до них. Було встановлено, що структура звітності загалом відповідає чинним нормативним вимогам, однак окремі пояснювальні розкриття мають узагальнений характер і не повною мірою відображають ризики, пов'язані з оцінкою активів та формуванням фінансових результатів. Це може ускладнювати інтерпретацію звітності зовнішніми користувачами.

У межах аудиторської методики також проведено оцінку системи внутрішнього контролю, яка безпосередньо впливає на надійність фінансової звітності. Виявлено, що на підприємстві існують базові контрольні процедури, проте їх формалізація є недостатньою, що підвищує ймовірність виникнення помилок та викривлень у звітних даних. Зокрема, обмежений

розподіл обов'язків і відсутність регулярного внутрішнього контролю за окремими ділянками обліку знижують рівень прозорості фінансової інформації [43].

Загалом результати аудиторської оцінки свідчать, що фінансова звітність ПП «Гранплит» у цілому є достовірною та складеною відповідно до вимог бухгалтерського обліку. Водночас наявні окремі методичні та організаційні недоліки, які можуть впливати на рівень прозорості та інформативності звітності. Усунення виявлених недоліків шляхом удосконалення облікової політики, посилення внутрішнього контролю та розширення аналітичних розкриттів сприятиме підвищенню довіри користувачів до фінансової звітності та ефективності управлінських рішень на підприємстві.

Проведений аудит дозволив встановити такі ключові висновки:

- Фінансова звітність є достовірною, суттєвих помилок не виявлено.
- Аналітичність та деталізація недостатні, що знижує її управлінську цінність.
- Внутрішній контроль слабкий, не має документального забезпечення.
- Цифровізація обліку практично відсутня, що підвищує ризики та знижує швидкість роботи.

Логічним продовженням проведеної оцінки достовірності та прозорості фінансової звітності ПП «Гранплит» є аналіз можливостей підвищення ефективності аудиту та якості звітної інформації за рахунок сучасних інструментів. Виявлені обмеження у сфері внутрішнього контролю, оперативності обробки даних і рівня аналітичних розкриттів обумовлюють необхідність застосування інформаційних технологій. У цьому контексті особливої актуальності набуває використання інформаційних технологій в аудиті та звітності, які дозволяють автоматизувати облікові процеси, підвищити точність перевірок, забезпечити прозорість фінансової інформації та мінімізувати аудиторські ризики.

3.2 Використання інформаційних технологій в аудиті та звітності

Сучасні умови господарювання характеризуються зростанням обсягів інформації, ускладненням господарських операцій та підвищенням вимог до якості фінансової звітності. У цих умовах використання інформаційних технологій в аудиті та звітності є необхідною передумовою забезпечення достовірності, прозорості та оперативності обліково-аналітичної інформації. Застосування цифрових інструментів дозволяє автоматизувати обробку даних, зменшити ризик помилок і підвищити ефективність аудиторських процедур.

Для систематизації сучасних цифрових рішень у сфері аудиту та фінансової звітності доцільно узагальнити основні інформаційні технології, напрями їх використання та функціональні можливості (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Інформаційні технології, що застосовуються в аудиті та фінансовій звітності

Вид інформаційної технології	Сфера застосування	Основні функції	Аудиторський ефект
ERP-системи (BAS, SAP, Oracle)	Бухгалтерський облік і звітність	Автоматизація обліку, формування звітів	Підвищення повноти та узгодженості даних
Електронний документообіг	Первинний облік	Обробка, зберігання та контроль документів	Зменшення ризику втрати або підробки документів
Аудиторські програмні засоби	Аудит	Тестування операцій, вибірки, аналітика	Підвищення точності аудиторських перевірок
Хмарні технології	Облік і аудит	Дистанційний доступ до даних	Оперативність і гнучкість аудиту
Аналітичні BI-системи	Фінансовий аналіз	Візуалізація та аналіз показників	Покращення якості управлінських рішень

Джерело: сформовано автором на підставі [44]

Застосування інформаційних технологій у сфері аудиту та звітності забезпечує підвищення точності облікових даних, зменшення трудомісткості

процедур та посилення аналітичної складової аудиту, що позитивно впливає на якість фінансової інформації.

Для комплексної оцінки доцільності впровадження інформаційних технологій важливо визначити не лише їх переваги, а й можливі обмеження та ризики застосування (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Переваги та обмеження використання інформаційних технологій в аудиті

Переваги	Характеристика	Обмеження	Характеристика
Автоматизація обробки даних	Скорочення часу на аудит	Висока вартість впровадження	Потреба у фінансових ресурсах
Зменшення людського фактора	Мінімізація помилок	Необхідність навчання персоналу	Підвищення вимог до кваліфікації
Оперативність отримання інформації	Швидке формування звітності	Технічні ризики	Збої в роботі програм
Підвищення прозорості	Краща простежуваність операцій	Інформаційна безпека	Ризик витоку даних

Джерело: узагальнено автором на підставі [45]

Незважаючи на наявні обмеження, переваги використання інформаційних технологій значно переважають недоліки, за умов належної організації захисту інформації та підготовки персоналу.

Для наочного відображення взаємозв'язку між обліковими процесами, фінансовою звітністю та аудиторськими процедурами доцільно представити узагальнену схему застосування інформаційних технологій (рис. 3.1).

Первинні документи → Електронний документообіг → ERP-система → Фінансова звітність → Аудиторські програмні засоби → Аналітичні висновки аудитора

Рис. 3.1 Схема використання інформаційних технологій в аудиті та звітності

Джерело: розроблено автором

Запропонована схема демонструє, що інформаційні технології забезпечують безперервність інформаційних потоків, підвищують прозорість формування звітності та сприяють ефективному здійсненню аудиту.

Використання інформаційних технологій в аудиті та звітності є важливим чинником підвищення достовірності, прозорості та аналітичної цінності фінансової інформації. Їх впровадження дозволяє мінімізувати аудиторські ризики, підвищити ефективність контролю та забезпечити якісну інформаційну підтримку управлінських рішень. Подальший розвиток цифрових інструментів створює передумови для удосконалення системи аудиту та фінансової звітності підприємств [42].

Таким чином, аналіз використання інформаційних технологій в аудиті та звітності свідчить про їх суттєву роль у підвищенні достовірності, прозорості та оперативності фінансової інформації. Водночас зростання вимог до якості звітності, інтеграція у міжнародний економічний простір і потреба у порівнянності фінансових показників зумовлюють необхідність подальшого розвитку системи облікової звітності. У цьому контексті особливої актуальності набувають напрями вдосконалення системи облікової звітності з урахуванням вимог МСФЗ та процесів цифровізації, які спрямовані на гармонізацію національної практики обліку з міжнародними стандартами та використання сучасних цифрових рішень для підвищення ефективності управління.

3.3 Напрями вдосконалення системи облікової звітності з урахуванням вимог МСФЗ та цифровізації

Сучасний розвиток економіки та інтеграція підприємств у міжнародний фінансовий простір зумовлюють необхідність удосконалення системи облікової звітності відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Одночасно активні процеси цифровізації створюють нові можливості для автоматизації облікових процесів, підвищення прозорості

фінансової інформації та якості управлінських рішень. У зв'язку з цим актуальним є визначення основних напрямів удосконалення системи облікової звітності з урахуванням поєднання стандартів МСФЗ та сучасних цифрових технологій.

З метою адаптації національної системи обліку до міжнародних вимог доцільно виокремити ключові напрями вдосконалення облікової звітності відповідно до принципів та положень МСФЗ (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Основні напрями вдосконалення системи облікової звітності відповідно до вимог МСФЗ

Напрямок удосконалення	Зміст напрямку	Очікуваний результат
Гармонізація облікової політики	Узгодження методів оцінки активів і зобов'язань з МСФЗ	Підвищення порівнянності фінансової звітності
Розширення розкриття інформації	Деталізація приміток до фінансової звітності	Зростання прозорості для користувачів
Використання принципу справедливої вартості	Перехід від історичної до ринкової оцінки	Реалістичне відображення фінансового стану
Удосконалення обліку фінансових інструментів	Визнання та оцінка згідно з МСФЗ	Зниження ризику викривлення показників
Орієнтація на професійне судження	Підвищення ролі бухгалтера-аналітика	Гнучкість та якість облікових рішень

Джерело: інтерпретовано автором на підставі [40]

Запровадження вимог МСФЗ у систему облікової звітності сприяє підвищенню інформативності, достовірності та міжнародної порівнянності фінансових показників підприємства.

Окрім нормативних змін, важливу роль у розвитку облікової звітності відіграє цифровізація, яка забезпечує автоматизацію процесів і підвищує ефективність інформаційного забезпечення управління (табл. 3.5).

Цифровізація облікової звітності створює умови для підвищення оперативності, точності та аналітичної цінності фінансової інформації, а також зменшує вплив людського фактора.

Напрями вдосконалення облікової звітності в умовах цифровізації

Цифровий інструмент	Напрямок застосування	Результат впровадження
ERP-системи	Облік і звітність	Скорочення часу формування звітності
Електронний документообіг	Первинний облік	Підвищення контролю та збереження даних
Хмарні сервіси	Зберігання і доступ до інформації	Оперативність і мобільність
ВІ-аналітика	Фінансовий аналіз	Поглиблення аналітичних можливостей
Автоматизовані контрольні процедури	Внутрішній контроль	Зниження ризику помилок і викривлень

Джерело: інтерпретовано автором на підставі [38]

Для комплексного розуміння взаємозв'язку між нормативними та технологічними змінами доцільно представити модель удосконалення системи облікової звітності (рис. 3.2).

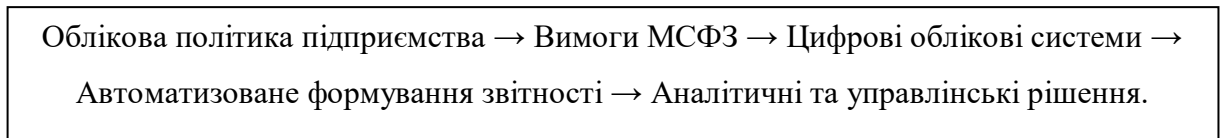

Рис. 3.2 Модель удосконалення системи облікової звітності з урахуванням МСФЗ та цифровізації

Джерело: розроблено автором

Запропонована модель ілюструє, що поєднання вимог МСФЗ та цифрових технологій забезпечує комплексний підхід до вдосконалення облікової звітності та підвищує її управлінську цінність.

Удосконалення системи облікової звітності з урахуванням вимог МСФЗ та цифровізації є важливим напрямом розвитку сучасного підприємства. Гармонізація облікової політики з міжнародними стандартами підвищує прозорість і порівнянність фінансової інформації, тоді як цифрові технології забезпечують оперативність, точність і ефективність облікових процесів.

Висновки до розділу 3

У процесі дослідження фінансової звітності ПП «Гранплит» застосовано методикау аудиту, що базується на принципах достовірності, повноти, безперервності діяльності та відповідності доходів і витрат. Аудиторська оцінка передбачала перевірку узгодженості показників фінансової звітності з даними первинного, аналітичного та синтетичного обліку, а також аналіз облікової політики підприємства.

Результати аудиторської перевірки свідчать, що фінансова звітність ПП «Гранплит» у цілому складена відповідно до чинних нормативних вимог і відображає реальний фінансово-економічний стан підприємства. Водночас встановлено окремі недоліки, пов'язані з недостатнім рівнем деталізації розкриття інформації в примітках до звітності та обмеженою формалізацією процедур внутрішнього контролю. Такі недоліки можуть впливати на рівень прозорості фінансової інформації та ускладнювати її використання зовнішніми користувачами.

Сучасні інформаційні технології відіграють важливу роль у підвищенні ефективності аудиту та якості фінансової звітності. На ПП «Гранплит» застосування автоматизованих облікових систем, електронного документообігу та аналітичних інструментів сприяє оперативному формуванню звітних даних і зменшенню ризику помилок, пов'язаних із людським фактором.

Використання цифрових технологій дозволяє аудитору здійснювати більш глибокий аналіз фінансової інформації, застосовувати аналітичні процедури та вибіркові перевірки з використанням програмних засобів. Разом із тим подальше розширення використання інформаційних технологій потребує вдосконалення системи інформаційної безпеки, підвищення кваліфікації персоналу та інтеграції облікових і аналітичних платформ.

Інтеграція підприємств у міжнародний економічний простір зумовлює необхідність гармонізації національної системи облікової звітності з

вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності. Для ПП «Гранплит» доцільним є перегляд облікової політики з урахуванням принципів МСФЗ, зокрема щодо оцінки активів і зобов'язань, розширення обсягу розкриття інформації та використання професійного судження.

Водночас цифровізація облікових процесів створює передумови для автоматизації формування звітності, підвищення її прозорості та аналітичної цінності. Запровадження сучасних ERP-систем, електронного документообігу та аналітичних платформ дозволить підвищити оперативність управлінських рішень і знизити аудиторські ризики. Поєднання вимог МСФЗ та цифрових інструментів формує комплексний підхід до вдосконалення системи облікової звітності підприємства.

Аудиторська оцінка фінансової звітності ПП «Гранплит» засвідчила її загальну достовірність та відповідність чинним вимогам бухгалтерського обліку, водночас виявлено окремі недоліки в частині прозорості та розкриття інформації.

Використання інформаційних технологій в аудиті та звітності сприяє підвищенню точності, оперативності та аналітичності фінансової інформації, а також зменшенню аудиторських ризиків.

Удосконалення системи облікової звітності на основі вимог МСФЗ та цифровізації є необхідною умовою підвищення якості фінансової інформації та ефективності управління підприємством.

Реалізація запропонованих напрямів сприятиме зміцненню довіри користувачів до фінансової звітності ПП «Гранплит» і підвищенню конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах господарювання.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теоретико-методичних, організаційних та практичних аспектів формування і використання облікової звітності підприємства було досягнуто поставленої мети та вирішено основні завдання роботи. Висновки щодо основних результатів дослідження наступні:

1. Дослідження економічної сутності облікової звітності підтвердило, що вона є фундаментальним інформаційним інструментом управління підприємством. Облікова звітність забезпечує збір, узагальнення та систематизацію даних про фінансово-господарську діяльність підприємства, що дозволяє керівництву отримувати повну та достовірну інформацію для прийняття рішень щодо планування, контролю та оцінки ефективності. Аналіз показав, що облікова звітність виконує не лише контрольну функцію, а й інформаційну та аналітичну, що робить її основою для стратегічного управління та формування внутрішньої звітності.

2. Детальний аналіз методичного інструментарію показав, що ефективна система облікової звітності потребує застосування різноманітних методів, таких як порівняльний аналіз, коефіцієнтний та горизонтальний аналіз, групування та узагальнення фінансових показників. Встановлено, що облікова політика підприємства повинна бути чітко визначена та задокументована, що забезпечує послідовність, порівнянність та достовірність фінансової інформації. Крім того, застосування сучасних інформаційних технологій (ERP-систем, електронного документообігу, аналітичних платформ) дозволяє підвищити точність та оперативність формування звітності.

3. Аналіз нормативно-правового регулювання показав, що дотримання національних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) забезпечує єдність, порівнянність та прозорість фінансової інформації. Водночас дослідження засвідчило необхідність гармонізації облікової політики підприємства з міжнародними вимогами для

підвищення інформативності та довіри користувачів, зокрема інвесторів та кредиторів. Це створює передумови для ефективного управління та інтеграції підприємства у міжнародний економічний простір.

4. Проведений аналіз фінансово-економічного стану підприємства засвідчив, що ПП «Гранплит» демонструє стабільність основних показників, таких як ліквідність, рентабельність та фінансова стійкість. Використання ключових економічних коефіцієнтів дозволило визначити ефективність використання активів, структуру капіталу та прибутковість діяльності. У процесі дослідження було виявлено потенційні резерви оптимізації витрат і підвищення доходності, що підтверджує практичну цінність аналізу фінансових показників для управлінських рішень.

5. Дослідження складу та структури фінансової звітності ПП «Гранплит» показало відповідність стандартам бухгалтерського обліку. Звітність включає баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та примітки до фінансових звітів. Водночас виявлено, що стандартні форми не завжди забезпечують достатню деталізацію для внутрішнього управління, що потребує розробки додаткових аналітичних звітів для керівництва підприємства.

6. Проведений аналіз на основі звітності дозволив оцінити ліквідність, платоспроможність та фінансову стабільність підприємства. Було встановлено, що ПП «Гранплит» має задовільний фінансовий стан, проте деякі показники потребують покращення, зокрема оборотність запасів і дебіторської заборгованості. Аналіз виявив слабкі місця у внутрішньому контролі та процедурі обліку, що можуть впливати на ефективність управлінських рішень.

7. Дослідження проблем використання облікової звітності показало наявність низки обмежень: недостатня оперативність, обмежена деталізація, суб'єктивність оцінок, фрагментованість даних, обмежені можливості прогнозування та вплив зовнішніх факторів. Наслідки цих проблем проявляються у вигляді ризику прийняття неефективних рішень, труднощів

контролю витрат, недостатньої адаптивності управлінських дій. Запропоновано шляхи подолання цих обмежень: впровадження управлінського обліку, автоматизованих ERP-систем, оперативної аналітики, уніфікація облікових політик та постійний моніторинг зовнішніх факторів.

8. Аудиторська оцінка показала, що фінансова звітність підприємства у цілому достовірна та відповідає вимогам нормативних актів. Виявлено окремі недоліки в розкритті інформації та організації внутрішнього контролю. Оцінка достовірності підтвердила, що наявні дані можуть бути використані для управлінських та інвестиційних рішень, проте для підвищення прозорості доцільно розширити аналітичні розкриття та інтегрувати контрольні процедури.

9. Застосування сучасних інформаційних технологій (ERP-системи, електронний документообіг, BI-аналітика) підвищує точність, оперативність та прозорість фінансової інформації. Цифрові інструменти забезпечують швидкий доступ до даних, автоматизацію облікових процесів та покращують аналітичні можливості аудиторів і менеджменту. Разом із тим потребується постійне підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення інформаційної безпеки.

10. Обґрунтовано напрями вдосконалення облікової звітності, що включають гармонізацію облікової політики з МСФЗ, розширення розкриття інформації, використання принципу справедливої вартості, уніфікацію внутрішніх звітів та цифровізацію облікових процесів. Реалізація цих напрямів дозволяє підвищити якість управлінських рішень, забезпечити порівнянність фінансових показників з міжнародними стандартами та створити умови для більш ефективного контролю та аналізу діяльності підприємства.

Отже, теоретичний аналіз довів, що облікова звітність є ключовим інформаційним інструментом управління, який забезпечує формування, узагальнення та систематизацію фінансових даних для стратегічних та оперативних рішень. Дослідження методичного інструментарію та

нормативно-правового регулювання показало необхідність гармонізації облікових політик, застосування сучасних методів аналізу та дотримання стандартів МСФЗ для підвищення достовірності та порівнянності фінансової інформації.

На прикладі ПП «Гранплит» встановлено, що система облікової звітності в цілому відповідає чинним вимогам, проте має обмеження щодо оперативності, аналітичності та інтеграції даних, що може впливати на ефективність управлінських рішень. Аудиторська оцінка фінансової звітності підтвердила її достовірність, але виявила потребу в покращенні розкриття інформації та посиленні внутрішнього контролю. Використання інформаційних технологій у обліку та аудиті сприяє підвищенню оперативності, точності та аналітичної цінності інформації, зменшує ризик помилок та забезпечує можливість прогнозування та моделювання фінансових результатів.

Запропоновані напрями вдосконалення облікової звітності, що враховують МСФЗ та цифровізацію, створюють передумови для підвищення ефективності управлінських рішень, контролю за ресурсами та конкурентоспроможності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. IFAC / IAASB. International Standard on Auditing (ISA) 600 (Revised) «Special Considerations — Audits of Group Financial Statements (Including the Work of Component Auditors)». 2023. IFAC+1
2. IFAC / International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2023-2024 Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements. New York, 2023. IAASB+1
3. IFAC. International Standards on Auditing 2023 Handbook. New York, 2023. 980 p.
4. International Accounting Standards Board (IASB). International Financial Reporting Standards (IFRS). London, 2023. ifrs.org+1
5. International Federation of Accountants (IFAC). 2022 Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements. New York, 2022. IAASB+1
6. Kyryllov, O., Zasadnyi, B. «Standardization of accounting information in the context of International Financial Reporting Standards implementation». Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, № 2 (223), 2023, с. 33–41. URL: econom.bulletin.knu.ua.
7. OECD. Corporate Governance and Audit Quality Review. Paris, 2023. 210 p.
8. Андрощук Г. О., Фурман В. М. Бухгалтерський баланс: методика формування та аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2021. 192 с.
9. Аудит : підручник / за ред. О. І. Гончаренка ; І. В. Карпенко, Н. М. Кулик, Л. Г. Демченко та ін. Київ : КНЕУ, 2022. 365 с.
10. Аудит : підручник / за ред. О. І. Гончаренка ; І. В. Карпенко, Н. М. Кулик, Л. Г. Демченко та ін. Київ : КНЕУ, 2022. 365 с.

11. Аудит і контроль в умовах цифрової трансформації : колективна монографія / За ред. Л. І. Бабіч ; Коваль А. В., Гнатюк О. П. та ін. Львів : Сполом, 2022. 305 с.
12. Бутин М. М. Бухгалтерський облік: концепції, методи, практика : підручник. Київ : ЦУЛ, 2021. 412 с.
13. Бухан О. В., Фатенок-Ткачук А. О. Облікова політика та фінансова звітність підприємства : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 250 с.
14. Бухгалтерський облік і фінансова звітність : підручник / за ред. В. Ф. Порохні ; А. А. Мельник, О. Ю. Герасименко, М. С. Ліпич та ін. Київ : ЦУЛ, 2021. 410 с.
15. Вербило І. В., Сливинський М. Ю. Аудит та контролінг: сучасні підходи : навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2022. 210 с.
16. Гончарук Я. А. Аудит: сучасні технології та практика застосування : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2022. 280 с.
17. Грицай О. І., Собчук Н. М., Панасюк Т. В. Фінансовий аналіз та оцінювання звітності підприємства : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2022. 320 с. 53
18. Демченко С. Л., Андрущенко Р. Ю., Копитко І. В. Аудиторська діяльність: сучасні інструменти та методики : підручник. Львів : ЛНУ, 2023. 289 с.
19. Доротюк В.Т. Формування бухгалтерського балансу та аудит його показників: Сучасні тенденції розвитку обліку,аналізу,контролю аудиту та оподаткування Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2025.С. 60-62.
20. Дяченко Л. М. Економічний аналіз діяльності підприємства : монографія. Харків : ХНЕУ, 2020. 298 с.
21. Задорожний В. П. Фінансова звітність підприємства: формування та аналіз. Львів : ЛНУ, 2023. 265 с.
22. Кіреєва В. М., Чобіток В. В. Управління фінансами підприємства в умовах цифрової економіки : навч. посіб. Харків : ХНЕУ, 2023. 180 с.

23. Кузьміч І. А. Стратегічний розвиток підприємства в умовах глобалізації : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2021. 240 с.

24. Мельник П. В. Міжнародні стандарти аудиту: теорія та практика. Київ : КНЕУ, 2022. 332 с.

25. Міжнародні стандарти фінансової звітності 2020–2024. IASB. Лондон, 2024. 1420 с.

26. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посіб. / Колектив авторів; за заг. ред. М. М. Кужельного. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 370 с.

27. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 (з урахуванням актуальних змін 2020–2024). URL: zt.tax.gov.ua

28. НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 (у редакції, чинній у 2020– 2025 рр.). URL: zt.tax.gov.ua

29. Податковий кодекс України № 2146-VIII від 07.09.2017 – VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2146-19#Text> (дата звернення 12.02.2024).

30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

31. Романенко О. Р. Управління витратами та фінансові рішення підприємства : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2023. 220 с.

32. Садовська І. Б., Бляхарчук М. О. Організація бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 260 с.

33. Сас, Л., Баланюк, І., Шеленко, Д., Василюк, М., Матковський, П., Гнатишин, Л. «Міжнародні стандарти фінансової звітності в обліковій системі України». Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, № 48 (2023), с. 78–90. fkd.net.ua

34. Скорук О.В., Подзізей О.О., Шматковська Т.О. Економіко-математичне моделювання в обліково-аналітичному забезпеченні діяльності підприємства в умовах розвитку цифрових технологій. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 19. С. 159-164. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.19.159> . DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.19.159>

35. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку та аудиту : колективна монографія / за ред. І. І. Бабій, О. М. Струк та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 210 с.

36. Управління розвитком підприємства : колективна монографія / Р. Л. Кузьмін, Т. І. Шевчук, О. А. Дяченко та ін. Львів : ЛНУ, 2023. 280 с.

37. Фінансовий аналіз та звітність: електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання. І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. 2-ге вид., доп. Вінниця : ВНТУ, 2022. 144 с. URL: <http://surl.li/lyfiv>.

38. Фінансовий облік : навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.

39. Фінансовий облік: сучасні підходи та цифровізація : навч. посіб. / За ред. С. Ф. Голова ; О. О. Сопко та ін. Київ : КНЕУ, 2021. 420 с.

40. Фрундіна Л. І., Артюх О. В. Вдосконалення процесу інвентаризації шляхом застосування комп'ютерних технологій. *International scientific e-journal ЛОГОΣ*. 2020. №16. С. 254-256.

41. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2021. 540 с.

42. Шматковська Т. О., Дзямулич М. І. Сучасні інформаційні та комунікаційні технології в професійній діяльності у системі нових тенденцій цифровізації економіки. *Економічні науки. Серія «Регіональна економіка»*. 2021. Вип. 18 (71). С. 248-255.

43. Шматковська Т., Мостовенко Н. Цифровізація обліку в системі драйверів та детермінантів розвитку бізнес-процесів в управлінні та

інвестуванні. Цифрова економіка та економічна безпека. 2025. № 2(17). С. 98–102. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-16>. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-16>

44. Шматковська Т.О., Чиж Н.М. Обліково-фінансове забезпечення управління підприємствами на засадах розвитку цифровізації. Інвестиції: практика та досвід. № 21 (2025), 132-136. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.21.132>. DOI: 10.32702/2306-6814.2025.21.132

45. Ясинська Н. М., Коцюрубенко Г. М., Жук О. Л. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2023. 350 с.

ДОДАТКИ